

Anonimizált változat

Fordítás

C-5/22 – 1

C-5/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. január 3.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Consiglio di Stato (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. december 31.

Felperes és fellebbező:

Green Network SpA

Alperesek és ellenérdekű felek a fellebbezési eljárásban:

SF

YB

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

[omissis]

A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország)

bíróságként eljárva (Sezione Sesta, hatodik tanács)

meghozta a következő

VÉGZÉST

a Società Green Network S.p.A. [omissis] által

SF-vel és YB-vel (ellenkérelmet nem nyújtottak be),

az Arera – Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambientével (az energiaügyért, a hálózatokért és a környezetvédelemért felelős szabályozó hatóság, Olaszország), [omissis]

szemben

a milánói székhelyű Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Sezione Prima) (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága, első tanács, Olaszország) által a felek között, a villamos energiának és földgáznak a végső felhasználók részére történő szolgáltatására irányuló szerződésben foglalt feltételek megsértése miatt közigazgatási pénzügyi bírságot kiszabó és intézkedéseket előíró, 2019. június 20-i [omissis] ARERA határozat megsemmisítése tárgyában hozott 1608/2020. sz. ítélet, a megelőző, kapcsolódó és/vagy következő aktusok [omissis]

megváltoztatása iránt

benyújtott fellebbezés [omissis] alapján;

[omissis]

1 A jogvita tárgyának, valamint a releváns tények összefoglalása

1.1. A szóban forgó fellebbezéssel a Green Network S.p.A. megtámadta a milánói székhelyű Tar Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága) 2020. évi 1608. számú ítéletét, amely elutasította az ugyanezen fél által a 2019. június 20-i ARERA határozattal szemben benyújtott eredeti kifogásokat, amely határozat 655 000,00 euró összegű közigazgatási bírságot szabott ki vele szemben, mivel szerződéssel kapcsolatos információkat hozott ügyfelei tudomására a hatóság által kiadott szabályozási rendelkezések állítólagos megsértésével, [omissis] és az ügyfeleivel szemben „igazgatási költségek” címén felszámított, összesen 13 987 495,22 eurót kitevő összeg visszatérítésére kötelezte.

1.2. Az első fokon megtámadott határozathoz vezető eljárás az Uffici dell’Autorità dallo [omissis] Sportello per il consumatore Energia e Ambiente (az energiaügyért, a hálózatokért és a környezetvédelemért felelős szabályozó hatóság [ARERA] energiaügyekkel és környezetvédelemmel foglalkozó fogyasztói hivatala, Olaszország) által küldött jelentés alapján indult, amely feltárta, hogy a Green Network a közüzemi számlán a „Home Energy Luce” ajánlatban szereplő, „5. cikk” elnevezésű díjat alkalmazta, amelyet az ügyfelek annak nem egyértelmű jellege miatt kifogásoltak. A hatóság hivatalai által ezt követően végzett ellenőrzésekből kitűnt, hogy e díj alkalmazása nem csak a fent említett ajánlatra vonatkozott, hanem azt a Green Network általános szolgáltatási feltételeinek 5. cikke (vagy bizonyos esetekben 4. vagy 7. cikke) mind a villamos energia, mind a földgáz tekintetében előírta. E kikötés szerint különösen „az igazgatási költségek nem tartoznak a szolgáltatásra vonatkozóan megállapított díjak közé, és a szolgáltató jogosult a felhasználótól havonta legfeljebb 5 euró (vagy más

szerveződések esetén 10 euró) összegű díjat felszámítani minden egyes vételezési pont tekintetében”.

1.3. A hatóság a vizsgálati eljárás és a társasággal folytatott záró meghallgatás eredményeként [omissis] a felperessel szemben a fent említett bírságot szabta ki a következők miatt: az általános szerződési feltételekben az igazgatási költségekre vonatkozó díj jogellenes meghatározása; e díj feltüntetésének elmulasztása a szolgáltató által alkalmazott szabadpiaci árakat és a hatósági árakat összehasonlító dokumentumban és a „Trova Offerte” keresőrendszerben, valamint ennek következtében a díjnak a végső felhasználók tekintetében történő jogszerűtlen alkalmazása, amely sérti a kereskedelmi magatartási kódexben és az ajánlatkeresőre vonatkozó szabályzat 8. és 11. cikkében foglalt rendelkezéseket. A fent említett intézkedéssel a hatóság emellett arra kötelezte a Green Network társaságot, hogy a villamosenergia- és földgázfogyasztóinak fizessen vissza összesen 13 987 495,22 euró összeget.

Az elsőfokú közigazgatási bírósághoz benyújtott két keresetet elutasították.

1.4. [omissis] [A] fellebbező a következő fellebbezési jogalapokra hivatkozott:

- az ítélet téves, mivel az összehasonlíthatósági dokumentum állítólagos helytelen kitöltése és a kereskedelmi magatartási kódex ebből következő állítólagos megsértése miatt kiszabott bírságot jogszerűnek ítélte;
- az ítélet téves, mivel jogszerűnek ismerte el az ajánlatkeresőre vonatkozó szabályzat rendelkezéseinek állítólagos megsértése miatt kiszabott bírságot;
- az ítélet téves, mivel az 5. cikk szerinti díjnak a PCV díjjal (a villamos energia értékesítési ára) és a QVD díjjal (a földgáz kiskereskedelmi értékesítési ára) való állítólagos azonossága, illetve annak kettős alkalmazása miatt kiszabott bírságot jogszerűnek ítélte;
- az ítélet téves, mivel jogszerűnek ítélte a jogsértések állítólagos súlyára, valamint a szolgáltató személyére és tevékenységére tekintettel kiszabott súlyos szankciót;
- az ítélet téves, mivel a hatóság határozatát jogszerűnek ismerte el azon részében, amely elismerte a hatóság arra vonatkozó hatáskörét, hogy a GN-t arra kötelezze, hogy harmadik személyek javára visszafizetést teljesítsen, és azt javasolta, hogy kérdéseket terjesszenek előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bírósága (Bíróság) elé.

A hatóság [omissis] a fellebbezés elutasítását kérte, és a megtámadott ítélet I.2) pontjával szemben a 481/1995. sz. törvény [omissis] 2. cikke (12) bekezdése h) és l) pontjának [omissis] **[és más nemzeti jogi rendelkezéseknek]**, valamint a 2009/72/EK, a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelveknek a megsértésére hivatkozva csatlakozó fellebbezést is benyújtott.

[omissis] **[eljárás]**

1.5. Az eljáró bírósági tanács 2021. december 30-i 8717. sz. nem jogerős ítéletével elutasította a 655 000,00 euró összegű közigazgatási bírság kiszabására vonatkozóan előterjesztett fellebbezési jogalapokat.

A jelen végzéssel az említett nem jogerős ítéletben foglaltak szerint előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt a Bíróság elé az ötödik fellebbezési jogalapban felvetett, a megtámadott határozat azon részének jogszerűségére vonatkozó kérdések tárgyában, amelyben az a felhasználóknak „igazgatási költségek” címén felszámított, összesen 13 987 495,22 euró összeg visszafizetését is elrendelte.

2 Az előzetes döntéshozatalra utalás feltételei

[omissis] **[hivatkozás a Bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtásának kötelezettségére vonatkozó ítélkezési gyakorlatára]**

2.2. Először is, a jelen ügyben a kérdés *prima facie* relevánsnak tűnik, mivel a következtetés közvetlenül azon hatáskörnek a hivatkozott európai szabályozás alapján való fennállására vonatkozik, amelyet az összeg visszafizetésének a megtámadott határozattal történő elrendelése útján gyakoroltak.

Másodsorban úgy tűnik, hogy a fellebbező által hivatkozott rendelkezéseket a Bíróság még nem értelmezte a szóban forgóhoz hasonló, kötelező erejű aktusok kibocsátására vonatkozó hatáskör elfogadhatósága szempontjából.

Harmadsorban nem egyértelmű, mi a helyes értelmezés, tekintettel a vitatott hatáskör meglétének alátámasztására az állam képviselője által hivatkozott tényezők általános jellegére, illetve e hatáskörnek a hatóság, a jelenlegi ellenérdekű fél által leírt atipikus jellegére.

3 Az európai szabályozás

3.1. Ami a vonatkozó európai szabályozást illeti, általánosságban az a szabályozás kiemelkedő jelentőségű, amely a fogyasztóvédelem területén annak érdekében, hogy fejlessze és integrálja a versenyképes villamosenergia-piacokat, előírta a szabályozó hatóság feladatait és hatásköreit a liberalizált szolgáltatások terén, különös tekintettel a 2009. július 13-i 2009/72/EK irányelv 37. cikkére.

Különösen a 37. cikk (1) bekezdése bír jelentőséggel: mind annak i) pontja – „az átláthatóság – ideértve a nagykereskedelmi árak átláthatóságát is – szintjének figyelemmel kísérése, és annak biztosítása, hogy a villamosenergia-ipari vállalkozások megfeleljenek az átláthatósági kötelezettségeknek” – mind pedig annak n) pontja, mivel a szabályozó hatóság arra vonatkozó hatáskörét írja elő, hogy „más hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együtt hozzájárul[...] a fogyasztóvédelmi intézkedések, köztük az I. mellékletben szereplő intézkedések tényleges életbe léptetéséhez és betartatásához”. A hivatkozott I. melléklet

elismeri, hogy a felhasználók jogosultak olyan szerződést kötni szolgáltatójukkal, amely többek között „a kártérítési vagy visszatérítési előírások[at], ha a szerződésben vállalt szolgáltatás minőségi színvonala nem megfelelő, ideértve a pontatlan és késedelmes számlázást is” meghatározza.

Hasonló jelentőséggel bír a következő (4) bekezdés is, különösen annak előírásával, hogy „a tagállamok biztosítják, hogy a szabályozó hatóságok az (1), (3) és (6) bekezdésben említett feladatok gyors és hatékony végrehajtását lehetővé tevő hatáskörrel rendelkezzenek. E célból a szabályozó hatóság hatásköre legalább a következőkre terjed ki: [...] d) hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók kiszabása azokra a villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az Ügynökség vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve javaslattétel ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé. Ez magában foglalja az ezen irányelv szerinti megfelelő kötelezettségeik be nem tartása esetére az átvitelrendszer-üzemeltető vonatkozásában az átvitelrendszer-üzemeltető éves forgalmának legfeljebb 10%-áig terjedő, vagy adott esetben a vertikálisan integrált vállalkozás vonatkozásában a vertikálisan integrált vállalkozás éves forgalmának legfeljebb 10%-áig terjedő szankciók kiszabására vonatkozó hatáskört, illetve az ilyen szankció kiszabására irányuló javaslattételt”.

4 A nemzeti szabályozás

4.1. Ami a fent említett európai szabályozást végrehajtó és a jelen ügy szempontjából releváns nemzeti rendelkezések tartalmát illeti, a hatóság által alkalmazott szabályozás a 481/1995. sz. törvény 2. cikke (20) bekezdésének d) pontjában említett, kötelező erejű aktusok kibocsátására vonatkozó hatáskörre utal, ahogyan azt a visszatérítés elrendelésére vonatkozó vitatott, ugyanazon határozat kiemelte, amely a következőképpen szól: „d) a szolgáltatót a felhasználók jogait sértő magatartások megszüntetésére, a (12) bekezdés g) pontja alapján pedig a kártérítés megfizetésére kötelezi”.

A (12) bekezdés g) pontja a következő feladatot ruházza a hatóságra: „g) ellenőrizni a szolgáltatások teljesítését a felügyeletet, a hozzáférést, a dokumentációk és hasznos információk megszerzését lehetővé tévő hatásköre alapján, meghatározva a szolgáltató által a felhasználó részére nyújtott automatikus kártérítés eseteit is, amennyiben ugyanezen jogalany nem tartja tiszteletben a szerződéses kikötéseket, vagy a szolgáltatást a (37) bekezdésben említett szolgáltatási szabályzatban, a programszerződésben vagy a h) pont szerint meghatározottnál alacsonyabb minőségi színvonalon nyújtja”.

E szabályozás végrehajtása során a hatóság, miután szankcionálta a tényállásban említett szerződéses kikötést, elrendelte az ugyanezen okból felszámított összegeknek a felhasználók számára történő visszafizetését.

5 A vonatkozó elvek és a hatóság által gyakorolt, kötelező erejű aktusok kibocsátására vonatkozó hatáskör koherenciája

Miután tehát meghatározásra kerültek az ügy referencia-tényezői, a hivatkozott európai jogszabályokban foglalt hatályos elvekre kell utalni.

Általánosságban a 2009/72 irányelv célja lényegében egy nyitott és versenyképes belső piac kialakítása a villamosenergia-ágazatban, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a kereskedők szabad megválasztását, és a kereskedők számára is biztosítja fogyasztóik szabad ellátásának lehetőségét, az egyenlő versenyfeltételek e piacon való megteremtése, az energiaellátás biztonságának biztosítása és az éghajlatváltozás elleni küzdelem. E célok elérése érdekében az irányelv széles jogköröket biztosít a nemzeti szabályozó hatóság számára a villamosenergia-piac szabályozása és felügyelete terén (lásd: az Európai Unió Bírósága [ötödik tanács] 2020. június 11-i ítélete, C–378/19).

Különösen a szóban forgó szabályra hivatkozva került kiemelésre, hogy a 2009/72/EK irányelv 37. cikke nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy a villamosenergia-piaci szabályozó hatóságot a háztartási fogyasztók, valamint a villamosenergia-átviteli és -elosztórendszer-üzemeltetők közötti jogviták rendezésére vonatkozóan is szükségyszerűen hatáskörrel ruházzák fel. Az irányelv értelmében a tagállamok a háztartási fogyasztók és a villamosenergia-ipari vállalkozások közötti jogviták bíróságon kívüli rendezésére vonatkozó hatáskört a szabályozó hatóságtól eltérő hatóságra ruházhatják, amennyiben a kijelölt hatóság független, és e hatáskört a panaszok kezelésére irányuló gyors, hatékony, átlátható, egyszerű és olcsó eljárások lefolytatása útján gyakorolja, amelyek lehetővé teszik a jogviták tisztességes és gyors rendezését (az Európai Unió Bírósága [ötödik tanács] 2020. január 23-i ítélete, C–578/18).

A fellebbező szerint az alkalmazott nemzeti szabályozás, amennyiben úgy értelmezhető, hogy lehetővé teszi a magánjogi szerződéses jogviszonyok tárgyát képező összegek visszafizetésének elrendelését, ellentétben az európai szabályozással, amely kizárja a szabályozó hatóságra ruházott szabályozó hatáskör ilyen kiterjesztését.

- 6 Mindezen indokok alapján az eljáró bírósági tanács tehát úgy véli, hogy a felvetett kérdések olyan jellegűek, hogy a következő kérdéseket tartalmazó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell a Bíróság elé terjeszteni:

„a) Értelmezhető-e úgy a 2009. július 13-i 72/2009/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt európai szabályozás – különösen annak a szabályozó hatóságok hatásköreit szabályozó 37. cikke (1) és (4) bekezdése, valamint I. melléklete –, hogy az magában foglalja az olasz villamosenergia-piacot szabályozó hatóság (ARERA) által a villamosenergia-ágazatban tevékenységet végző társaságokkal szemben gyakorolt, kötelező erejű aktusok kibocsátására vonatkozó hatáskört, amelynek alapján az említett társaságokat arra kötelezte, hogy az ügyfelek által az igazgatási költségek fedezeteként egy olyan szerződéses kikötés teljesítéseképpen fizetett gazdasági ellenszolgáltatásnak megfelelő összeget, amely a hatóság szankciójának tárgyát képezte, fizessen vissza az (akár korábbi és késedelmesen fizető) ügyfelei részére?

b) *Értelmezhető-e úgy a 2009. július 13-i 72/2009/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt európai szabályozás – különösen annak a szabályozó hatóságok hatásköreit szabályozó 37. cikke (1) és (4) bekezdése, valamint I. melléklete –, hogy a villamosenergia-piaci fogyasztókra az abban az esetben alkalmazandó kártérítési vagy visszatérítési szabályok körébe tartozhat az e fogyasztók által megfizetett, az aláírt és elfogadott szerződés egyik kikötésében kifejezetten szabályozott, a szolgáltatás minőségétől teljesen független és a gazdasági szereplő igazgatási költségeinek fedezetéül szolgáló gazdasági ellenszolgáltatás visszatérítése is, ha a piaci szereplő nem éri el a szolgáltatás szerződés szerinti minőségi szintjét?”*

[omissis] a jelen eljárás felfüggesztésre kerül [omissis] **[eljárás]**

A FENT INDOKOK ALAPJÁN

A Consiglio di Stato (államtanács) bíróságként eljárva (Sezione Sesta, hatodik tanács) nem hoz jogerős ítéletet, és elrendeli, hogy a titkárság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján továbbítsa az iratokat az Európai Unió Bírósága részére [omissis].

Így határozott Rómában [omissis] 2021. december 16-án [omissis]